

Утвърждавам:

Директор: Нина Серкова

ИЗПИТНА ПРОГРАМА

по

ТЕХНОЛОГИИ И ПРЕДПРИЕМАЧЕСТВО (ООП)

IX КЛАС

ГОДИШЕН ХОРАРИУМ 90 ЧАСА

1. Професия и трудова среда

- Определение за професия, специалност, длъжност.
- Професионална структура на икономиката.
- Работна среда и условия на труд.
- Професионална етика, отговорност, дисциплина.

Изисквания към работното място и безопасност при работа

2. Професионален избор и кариерно ориентиране

- Значение на правилния професионален избор.
- Самоопознаване – интереси, способности, нагласи.
- Източници на информация за професии.
- Образователни степени и професионални направления.
- Кариерно развитие – стъпки и цели.

---

3. Избор на професия в областта на технологиите

- Технологични области: машиностроене, ИКТ, енергетика, хранителна индустрия, транспорт и др.
- Специфични професии – характеристика, умения, образование.
- Примерни кариерни пътеки.
- Нови професии в технологичния сектор (роботика, дигитализация, зелени технологии).

---

4. Компетентности и умения за 21. век

- Ключови компетентности: дигитална, комуникативна, предприемаческа, социална.
  - Работа в екип, лидерство, креативност.
  - Проблемно-ориентирано мислене и иновации.
  - Значение на учението през целия живот.
-

5. Професионално консултиране и личностно развитие

- Ролята на училищния кариерен консултант.
  - Методи за професионално ориентиране.
  - Изготвяне на автобиография (CV) и мотивационно писмо.
  - Подготовка за интервю за работа.
-

6. Основи на икономиката

- Икономически системи и пазарни отношения.
  - Производство, потребление и обмен.
  - Стоки и услуги.
  - Труд, капитал, ресурси.
  - Основни участници в икономическия процес – държава, фирми, домакинства.
-

7. Държавен бюджет и лични финанси

- Приходи и разходи на държавата.
  - Данъци и тяхната роля.
  - Личен бюджет – планиране, спестяване, отговорно потребление.
  - Финансова грамотност – доход, заем, инвестиции, инфлация.
-

8. Риск и застраховане

- Какво е риск и как се управлява.
- Видове рискове – икономически, социални, екологични.
- Застраховане – основни принципи и видове застраховки.
- Управление на риска в бизнеса.

---

9. Маркетинг, реклама и продажби

- Определение за маркетинг и негови функции.
  - Пазарни проучвания и потребители.
  - Продукт, цена, дистрибуция, промоция (4P модел).
  - Видове реклами и канали за комуникация.
  - Онлайн маркетинг и социални мрежи.
-

10. Производство и технологии

- Видове производства – серийно, единично, масово.
  - Етапи в технологичния процес.
  - Материали, машини, оборудване.
  - Индустрия 4.0 – автоматизация, роботизация, IoT.
  - Управление на качеството и иновации в производството.
-

11. Организация и управление на малък бизнес

- Какво е предприятие и как се създава.
  - Правни форми на фирмите – ЕТ, ООД, ЕООД, АД.
  - Организационна структура и длъжности.
  - Управление на ресурси – човешки, материални, финансови.
  - Контрол и отчетност в малкия бизнес.
-

12. Финанси, приходи и разходи

- Счетоводни основи – баланс, активи, пасиви.
  - Себестойност и печалба.
  - Изчисляване на разходи за производство / услуга.
  - Определяне на цена и марж на печалба.
  - Финансиране на бизнес идея (собствени и външни източници).
-

13. Организация на работното време и човешките ресурси

- Планиране на задачи и срокове.
- Делегиране на отговорности.

- Мотивация на служители.
- Етика и взаимоотношения в екипа.

14. Екологична и социална отговорност

- Устойчиво развитие – екологични, социални и икономически аспекти.
  - „Зелени“ технологии и енергийна ефективност.
  - Социално предприемачество и доброволчество
- Етапи на предприемаческия проект: идея → проучване → план → реализация → оценка.
  - Изготвяне на бизнес план (цели, ресурси, пазар, финанси).
  - Представяне и защита на проект (устно / презентация).

Учебно помощна литература:

Учебник по Технологии и предприемачество за 9. кл Издателство „Просвета - София“
Издание II/2024г.

Автори: Весела Неделчева, Атанас Паскалев, Донка Куманова – Ларде, Красимира Толина,
Рилка Георгиева, Явор Киряков

Теоретични знания и понятия

Оценка	Характеристика	Какво трябва да покаже ученикът
6 (Отличен)	Пълно и задълбочено владее	Дава точни и ясни определения, използва правилна терминология, обяснява взаимовръзки между понятия, прави примери
5 (Много добър)	Добро владее с леки неточности	Отговорите са верни, но с незначителни пропуски или неточности
4 (Добър)	Основно владее	Познава основните понятия, но пропуска детайли или прави леки грешки
3 (Среден)	Частично владее	Познава някои понятия, но има липси, използва термини неправилно
2 (Слаб)	Липсващо владее	Не познава понятията, отговорите са неточни и непълни

Практическа задача / изделие / проект

Оценка	Характеристика	Какво трябва да покаже ученикът
6	Отлично изпълнение	Проектът е стабилен, функционален, добре направен, без грешки; следва чертежа; красиво оформяне
5	Много добър	Добре направен проект с малки несъвършенства

Оценка	Характеристика	Какво трябва да покаже ученикът
4	Добър	Работещ проект с някои недоразумения или несъвършенства
3	Среден	Частично функциониращ проект, с грешки в изпълнението
2	Слаб	Проектът не работи или е направен неправилно

Изготвил: Елиза Пеева